

DBL ARCHITECTEN BV
t.a.v. dhr. J. Nap
Meulunterseweg 34
6741 HN Lunteren

Datum 30 augustus 2016
Kenmerk BE/2016/151/r
Uw kenmerk Email d.d. 2 augustus 2016
Auteur(s) T.J.P. den Otter
Projectleider C.J. Blom

BLOM ECOLOGIE
ADVIES & ONDERZOEK

Kerkstraat 4
4181 AB Waardenburg

t 06-44179899
e info@blomecologie.nl
i www.blomecologie.nl

RegioBank 85.01.07.326
BTW NL1182.37.020.B01
KvK 55488609

Oriënterend onderzoek naar beschermde flora en fauna aan de Molenweg 15 te Harskamp

Aan de Molenweg 15 te Harskamp is een schuur gesitueerd. De te schuur is jarenlang niet meer in gebruik en verkeerd in een zeer slechte staat van onderhoud. Dhr. Broekhuizen is voornemens om de schuur te slopen. De sloopmeters worden in het kader van 'ruimte voor ruimte' ingezet voor de legalisatie van een voormalig uitgevoerde uitbreiding van een bedrijf aan de Edenseweg 121 te Harskamp.

De voorgenomen werkzaamheden hebben mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna en/of beschermde natuurgebieden. Het is bij ruimtelijke ontwikkeling van dit formaat wettelijk verplicht onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijke effecten daarop. Middels deze ecologische quickscan wordt de (potentiele) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van het plangebied voor deze soorten in kaart gebracht.

DBL Architecten BV heeft Blom Ecologie verzocht het plangebied te onderzoeken op aanwezigheid van beschermde flora en fauna en vervolgens deze te toetsen aan de effecten van de werkzaamheden en vigerend beleid. In de voorliggende beoordeling zal indien relevant bij conclusies en aanbevelingen de consequenties ten aanzien van de Wet natuurbescherming (van kracht per 1 januari 2017) cursief worden benoemd.

Onderzoeksdoel

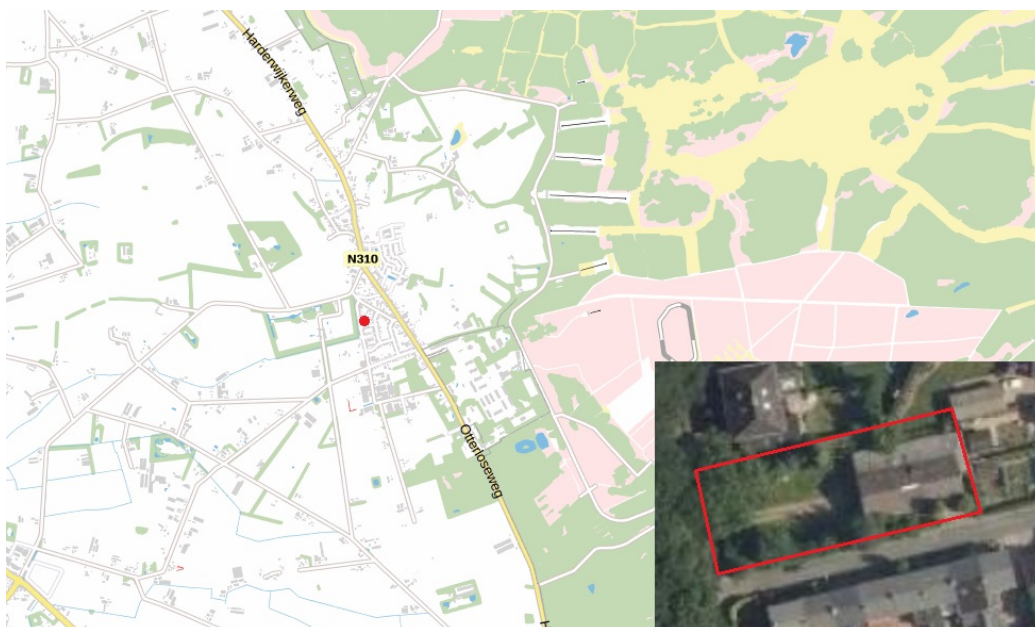
Middels dit oriënterend onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Welke, krachtens de Flora- en faunawet, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de werkzaamheden?
- Leiden de werkzaamheden, gelet op de verwachte negatieve effecten, tot overtreding van de Flora- en faunawet en/of vigerend beleid (o.a. bescherming van gebieden)?

Planlocatie

De planlocatie is gelegen aan de Molenweg 15 te Harskamp. Het terrein bestaat voor het overgrote deel uit braakliggend terrein en een schuur, de borders bestaan uit hagen, struiken en overige vegetatie. De te slopen bebouwing bestaat uit een oude schuur. De schuur is opgebouwd uit een betonnen fundering en bakstenen muren met een pannendak en verkeerd in een uitermate slechte conditie. In bijlage 1 zijn een aantal foto's opgenomen die een impressie geven van de planlocatie en de directe omgeving hiervan.

De planlocatie wordt aan de noordzijde begrensd door het perceel aan de Molenweg 13, ten oosten door het perceel aan de Molenweg 31, aan de zuidzijde door de Molenweg en aan de westzijde wordt het erf begrensd door de Molenweg. De directe omgeving van de locatie wordt gekenmerkt door stedelijke structuren als infrastructuur, woonwijken en tuinen. Op ca. 250m ten noordoosten van de planlocatie is de provinciale weg de N310 gesitueerd; op ca. 300m ten westen is Camping 'De Harskamp' gesitueerd en op ca. 1,5km ten oosten is het natuurgebied de Veluwe gelegen.

Figuur 1 De rode stip en het rode kader weergeven bij benadering de ligging van de planlocatie aan de Molenweg 15 te Harskamp (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

Functieverandering en effecten

De beoogde ingrepen zijn permanent van karakter. Onderstaand volgt een korte opsomming van de ingrepen en effecten:

- sloop schuur: sloopwerkzaamheden,- afvoer materiaal,
- revitalisatie terrein en tuin; allerhande straat- en hovenierswerkzaamheden

Alle thans aanwezige (ecologische) functies van de planlocatie komen geheel te vervallen. Negatieve effecten die op kunnen treden voor beschermde soorten zijn: vernietiging en/of afname van geschikt leefgebied (permanent) en opzettelijke verstoring (tijdelijk).

Methode

Inventarisatie

De inventarisatie is een oriënterend onderzoek waarbij gedetailleerd een beoordeling wordt gegeven van de aanwezigheid van de specifieke potentie voor beschermde flora en fauna in het plangebied, de betekenis van het plangebied voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. De quickscan bestaat uit veldbezoek en raadpleging van externe bronnen.

Veldbezoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige beschermde flora en fauna. Tijdens het veldbezoek wordt het plangebied nauwkeurig onderzocht waarbij ook gelet wordt op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 16 augustus 2016. De inventarisatie is uitgevoerd op de planlocatie. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren; droog, 2/8 bewolkt, 19° Celsius en windkracht 1-2 (Bft.)

Externe bronnen

Vaak zijn er al gegevens bekend over een plangebied en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door het Natuurloket (www.natuurloket.nl). Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 wordt de huidige Flora- en faunawet samen met de Boswet en Natuurbeschermingswet vervangen door de Wet natuurbescherming (Wnb). Onder de Wet natuurbescherming vervallen de huidige tabellen 1, 2 en 3 waarin de beschermde soorten zijn opgenomen. Tevens zijn er circa 200 soorten niet langer beschermd en worden enkele bedreigde soorten toegevoegd. De soortenbescherming binnen de Wet natuurbescherming is opgedeeld in de volgende beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en andere soorten.

Voor alle beschermde soorten geldt een ontheffingsplicht. Het bevoegd gezag (de provincie) kunnen voor de soorten die zijn opgenomen in het 'beschermingsregime andere soorten' vrijstellingsbesluit nemen en hierin onderscheid maken tussen meer en minder strikt beschermde soorten. Naar verwachting zullen de thans licht beschermde soorten in de Wet natuurbescherming worden opgenomen in het vrijstellingsbesluit.

Beoordeling

Op basis van de bureaustudie en veldonderzoek wordt per soortgroep besproken wat de potentie van de planlocatie en de invloedssfeer daarvan is en welke effecten daarop te verwachten zijn. Omdat voor algemeen beschermde soorten per definitie vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen, is specifiek gelet op zwaarder en strikt beschermde soorten (Ff-wet; tabel 2 & 3).

Vaatplanten

Zwaarder beschermde vaatplanten en/of sporen en delen hiervan zijn niet aangetroffen op de planlocatie (Ff-wet; tabel 2 & 3). Waargenomen soorten zijn onder andere: conifeer, ruwe berk, gewone vlier, grote brandnetel, braam, meidoorn, gewone vogelkers, paardenbloem en liguster. Gelet op de habitatpreferentie en landelijke verspreiding van beschermde soorten alsmede de aangetroffen soorten, heeft de locatie aannemelijk geen functie voor kwetsbare en zwaarder beschermde vaatplanten. Negatieve effecten ten aanzien van beschermde vaatplanten kunnen dan ook worden uitgesloten.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen aangetroffen van (beschermde) zoogdieren. De directe omgeving bestaat uit stedelijke structuren; de planlocatie wordt mogelijk sporadisch betreden door kleinere zoogdiersoorten die voorkomen in stedelijk biotoop zoals huismuis, bruine rat, konijn en mol. Daarnaast kunnen overige algemeen voorkomende soorten als egel, haas en vos incidenteel voorkomen. Alle soorten die op de planlocatie verwacht worden op de locatie zijn licht beschermd (Ff-wet, tab. 1). Deze soorten zijn dermate opportunistisch dat er gedurende de werkzaamheden voldoende geschikt leefgebied in de omgeving aanwezig is en zich aldaar te vestigen. Negatieve effecten op beschermde zoogdieren kunnen worden uitgesloten.

Vleermuizen

Laanvormige bomenrijen, oude bomen met gaten en scheuren, (oude) huizen met kieren en spleten en/of andere structuurrijke groenelementen kunnen een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat (Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011). Gezien de uitermate slechte staat van de schuur is op basis van abiotische factoren (o.a. luchtdynamiek en fysieke factoren) het onwaarschijnlijk dat er vaste rust- en/of verblijfplaatsen in gebruik zijn door vleermuizen in de te slopen schuur.

Vleermuizen gebruiken laanvormige elementen als oriëntatiepunt tijdens de vlucht van de verblijfplaats naar de foerageergebieden. De planlocatie heeft aannemelijk een functie binnen het foerageer- en/of migratienetwerk van vleermuizen vanwege de omheinende structuur van de coniferen, tevens is het aannemelijk dat de bomenlaan aan de Molenweg (westzijde) in gebruik is als foerageer- en/of migratieroute. Significant negatieve effecten ten aanzien van vleermuizen kunnen worden uitgesloten mits er rekening gehouden wordt met de foerageerperiode van vleermuizen.

Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën en reptielen en/of sporen daarvan aangetroffen in het plangebied. In de directe omgeving is het voorkomen van zandhagedis, levendbarende hagedis, hazelworm, ringslang, gewone pad, rugstreeppad, kleine watersalamander, poelkikker, Europese meerkikker en bruine kikker bekend (Creemers & Van Delft, 2009; waarneming.nl, 2001-2016). Gelet op de habitatpreferentie van beschermde soorten heeft de locatie aannemelijk geen functie voor beschermde reptielen, tevens is er geen oppervlaktewater in de directe omgeving van de planlocatie en zijn effecten op hydrofiele soorten zoals poelkikker en Europese meerkikker uitgesloten.

De rugstreeppad (Ff-wet tabel 3) is een typische pionierssoort. Het optimale habitat bestaat uit een dynamische zandig gebied met een natuurlijk of door de mens veroorzaakt pionierkarakter (Creemers & Van Delft, 2009). Verder wordt de soort in mindere mate in diverse landschapstypen aangetroffen. Het pioniersstadium van een landschap bepaalt in hoge mate de aanwezigheid van de soort en is dan ook een karakteristiek element in potentiële habitats. Als de soort in de directe omgeving van een locatie voorkomt waar een pionierssituatie gaat ontstaan is de kans groot dat de soort dit gebied bevolkt. Rugstreeppadden kunnen zich honderden meters per dag verplaatsen (Creemers & Van Delft, 2009).

De huidige situatie van de beoogde ontwikkellocatie en het terrein is zeer matig tot ongeschikt voor de soort. Gedurende de sloopwerkzaamheden kan echter het door de rugstreeppad geprefereerde habitat ontstaan. Gelet op de grote staat van ongeschiktheid van de planlocatie kan de aanwezigheid van de soort in de huidige situatie worden uitgesloten. Anderzijds kan niet worden uitgesloten dat de planlocatie gedurende de ruimtelijke ontwikkelingen bewoond zal worden door de rugstreeppad, tenzij er maatregelen getroffen worden om dit te voorkomen. Minder watergebonden soorten zoals gewone pad en bruine kikker maken waarschijnlijk gebruik van schaduwrijke en relatief vochtige plaatsen op de locatie. Voor deze soorten geldt overigens dat een essentiële functie kan worden uitgesloten. Bovendien geldt voor deze soorten vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Significant negatieve effecten op zwaarder en strikt beschermde amfibieën en reptielen worden niet verwacht, indien er maatregelen getroffen worden ten aanzien van de rugstreeppad.

Vissen

Er zijn geen ingrepen voorzien met betrekking tot oppervlaktewater. Effecten op vissen kunnen worden uitgesloten.

Insecten, libellen en ongewervelde

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of overige ongewervelde aangetroffen. De aanwezigheid van watergebonden insectensoorten (o.a. waterkevers, platte schijfhoren, kreeften en libellen) kan worden uitgesloten. Specifieke omstandigheden die door beschermde insectensoorten worden geprefereerd zijn niet aanwezig (waardplanten, overwinteringslocaties e.d.). Tevens is er geen sprake van een aantal typische habitats zoals dood hout in oude loofbossen of vennetjes en is op basis van landelijke verspreidingsgegevens het voorkomen van een slechts een beperkt aantal soorten bekend. Het is uitgesloten dat de beoogde ontwikkeling een negatief effect heeft op beschermde ongewervelde.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn op de planlocatie koolmees en merel waargenomen. De waarnemingen betreffen zowel foeragerende als rustende en overvliegende vogels. Jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen. In een van de ramen van de schuur is een nest van vermoedelijk merel waargenomen. Gezien de extreme mate van verval van de schuur worden nesten van huismus niet verwacht, tevens ontbreken meerdere essentiële habitatkenmerken voor de soort. In de hagen en bomen op en rondom het terrein zijn voor algemene broedvogels volop broedmogelijkheden. Om effecten op broedvogels te voorkomen dienen de werkzaamheden buiten het broedseizoen (indicatief 15 maart tot 15 juli) te worden uitgevoerd of indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden opgestart dient voorafgaand een nestcontrole te worden uitgevoerd door een ter zake deskundig persoon. De beoogde ingrepen leiden in het broedseizoen mogelijk tot overtreding van de Flora- en faunawet. Mits bovenstaande maatregel in acht wordt genomen zijn negatieve effecten op (broed)vogels uitgesloten.

Gebiedsbescherming

De planlocatie maakt geen deel uit van een beschermd gebied en/of locatie betreffende: Natura 2000, Beschermd natuurmonument, Wetland, Nationaal Landschap, Nationaal Park of NNN (Natuurnetwerk Nederland). Binnen 3km van de planlocatie zijn het Natura 2000 gebied 'Veluwe', het Nationaal Park de 'Veluwe' en het NNN gesitueerd (figuur 2).

De beoogde ontwikkeling betreft de sloop van kleinschalige bebouwing. De ruimtelijke ingrepen zijn dermate beperkt dat een negatief effect door externe werking op doelsoorten en instandhoudingsdoelen in de omliggende beschermde natuurgebieden uitgesloten is.

Figuur 2 De rode stip weergeeft de ligging van de planlocatie bij benadering. De locatie maakt geen onderdeel uit van een beschermd gebied. In de directe nabijheid zijn het Natura 2000 gebied 'Veluwe', het Nationaal Park de 'Veluwe' en verschillende NNN (Gelders Natuurnetwerk) structuren gesitueerd (figuur 3). (bron: sybiosys.alterra.nl, *Omgevingsvisie Gelderland*).

Conclusies

- In het plangebied of de directe omgeving daarvan komen beschermde diersoorten van de Flora- en faunawet voor. Het plangebied heeft aannemelijk geen essentiële betekenis voor zwaarder en strikt beschermde soorten (tabel 2 & 3). Jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen. Potentieel broeden algemene broedvogels op de planlocatie en in de te slopen bebouwing. Aannemelijk maken vleermuizen gebruik van de planlocatie gedurende de foerageerperiode. Gedurende de werkzaamheden bevolkt rugstreeppad aannemelijk de planlocatie.
Voor algemene en licht beschermde soorten (Ff-wet, tab. 1) geldt momenteel vrijstelling ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen. Onder de Wet natuurbescherming geldt dat het aantasten van het leefgebied van deze soorten ontheffingsplichtig is. Voor deze zogenaamde 'overige soorten' geldt dat op provinciaal niveau mag worden bepaald in welke mate een soort beschermd moet worden. Naar verwachting worden voor deze algemene soorten nieuwe vrijstellingsbesluiten opgesteld.
- De ruimtelijke ingrepen leiden, mogelijk tot een tijdelijke verstoring van algemene voorkomende en licht beschermde soorten. Beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen en conform de Flora- en faunawet worden niet verwacht. Nader onderzoek naar het voorkomen van soorten wordt echter niet nodig geacht.
- Mits gewerkt wordt zoals aanbevolen leiden de werkzaamheden aannemelijk niet tot overtreding van de Flora- en faunawet. Er behoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet (art. 75) aangevraagd te worden.
- De planlocatie is geen onderdeel van een Natura 2000-gebied, Beschermd natuurmonument, Wetland, Nationaal Landschap, Nationaal Park of Ecologische Hoofdstructuur. Effecten als gevolg van externe werking zijn uitgesloten.

Aanbevelingen

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig worden gehandeld met alle voorkomende flora en fauna (Zorgplicht).
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.
- Alle aanwezige vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken) gefaseerd verwijderen. Dit om bodembewonende dieren de kans te geven in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten.
- Er wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.
- De planlocatie tijdens de werkzaamheden bij voorkeur minimaal verlichten en hierbij een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toepassen (rood/groen licht, lichtbundel nederwaarts richten, toepassen geconvergeerde lichtbundel) en de werkzaamheden in de periode april-oktober tussen zonsopgang en zonsondergang uitvoeren (buiten schemerperiodes).
- Het terrein wordt ontoegankelijk gemaakt voor rugstreeppadden gedurende de werkzaamheden. Dit kan bijvoorbeeld door het plaatsen van schermen van stevig plastic of worteldoek van 50 centimeter hoog en minimaal 10 centimeter ingegraven in de grond. De voorzieningen die getroffen zijn om het gebied ontoegankelijk te maken moeten zodanig geplaatst en beheerd worden dat ze hun functie ten allen tijden kunnen vervullen.
- Ten aanzien van broedvogels dienen de werkzaamheden buiten de kwetsbare periode te worden uitgevoerd c.q. opgestart. Het broedseizoen betreft indicatief de periode 15 maart t/m 15 juli. Indien de werkzaamheden om moverende redenen in het broedseizoen plaatsvinden dient, alvorens deze uitgevoerd worden, door een ter zake deskundige te worden vastgesteld of er broedende vogels of nesten aanwezig zijn. De deskundige geeft aan welke maatregelen eventueel van toepassing zijn.

Literatuur

- Anonymus, 2014. Soortenstandaard Huismus *Passer domesticus*. © Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Versie 2.0. December 2014.
- Anonymus, 2011. Soortenstandaard Rugstreeppad *Bufo calamita*. Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie.
- Bang, P. & P. Dahlström, 2005. Tierspuren. Fährten, Fraßspuren, Losungen, Gewölle und andere. BLV Buchverlag GmbH & Co. KG, München
- Creemers, R.C.M & J.J.C.W. van Delft (ravon)(redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. -Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden
- Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Websites

www.libellennet.nl
www.ravon.nl
www.ruimtelijkeplannen.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.vleermuisprotocol.nl
www.waarneming.nl
www.wilde-planten.nl
www.zoogdierenvereniging.nl
www.gelderland.nl

We hopen u met deze rapportage voldoende te hebben geïnformeerd. Mochten er desondanks vragen zijn kunt u vrijblijvend contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

Blom Ecologie,
ing. T.J.P. den Otter

Bijlage 1 Fotografische impressie

© BLOM ECOLOGIE
KERKSTRAAT 4 - 4181 AB WAARDENBURG

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Blom Ecologie is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie.

Bijlage 1 Fotografische impressie

Figuur 1 De planlocatie is gelegen aan de Molenweg 15 te Harskamp. Op het perceel is een oude vervallen schuur gesitueerd.

Figuur 2 Op de planlocatie zijn vele rommelhoekjes aanwezig, dergelijke hoekjes zijn uitermate geschikt als schuilplek voor algemeen voorkomende amfibieën en zoogdieren.